

Proč potřebujeme novou vyhlášku?

MUDr. Eliška Selinger MSc

Státní zdravotní ústav
www.mametonataliri.cz
spotrebni.kos@szu.cz

Ideální je pít
vodu

Ovoce a
zeleninu ke
každému
jídlu

Neměli
bychom tolik
solit

Slyšeli jste

už někdy v životě, že...?

Rostlinné
oleje jsou
zdravější než
živočišné

Sladkosti
jezme
střídmě

Jezte spíše
bílé libové
maso než
červené či
uzeniny

Je dobré
zařadit tučné
mořské ryby

Luštěniny by měly
být součástí
jídelníčku

Měli bychom
jíst celozrnné
pečivo

Česká populace není zdravá - A není zdravě.

Dietární rizika **jsou spojena s 23% preventabilních úmrtí** (EU průměr 17%)

Přibližně 54 % úmrtí na srdeční choroby a 44,3 % úmrtí na cukrovku 2. typu jsou v ČR spojeny s dietárními riziky, 8,1 % úmrtí na rakovinu

Hlavními dietárními problémy jsou např. **nadměrný příjem soli, nasycených tuků a nedostatečný příjem ovoce, zeleniny a vlákniny**

Obezitou **trpí asi 20% dospělých** (Předpověď: 35% obezních v 2030), přes 60% má obezitu nebo nadváhu

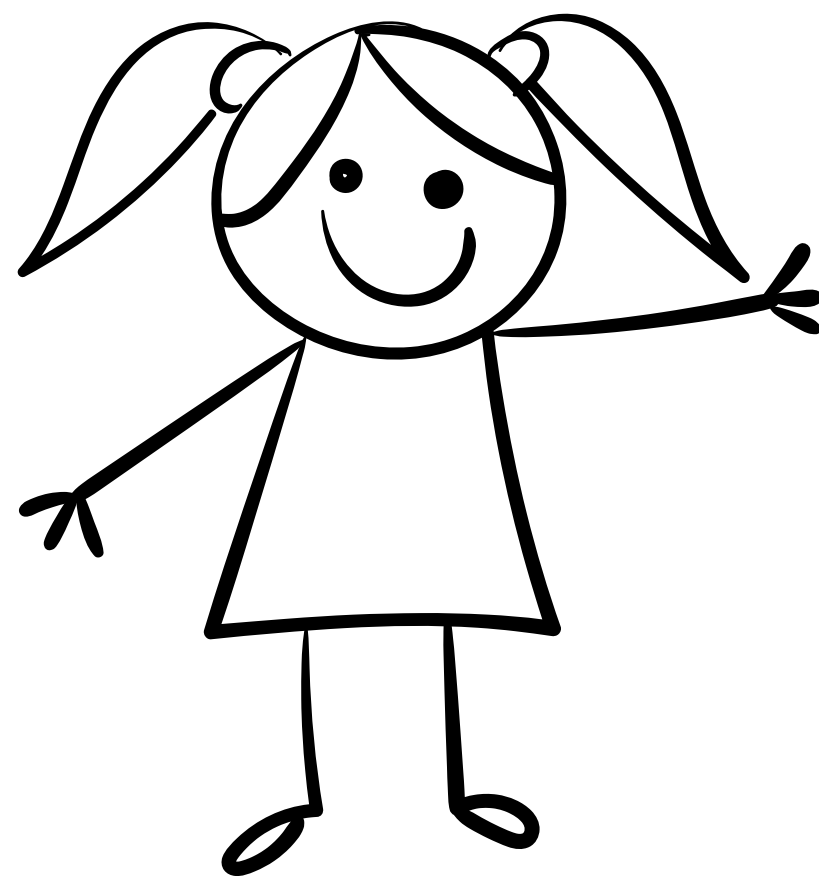
Hlavní příčiny úmrtí: ischemická choroba srdeční (20%), mrtvice (6.6%), cukrovka (3.8%), kolorektální nádor (3.1%)

Figure 5. Dietary risks and tobacco are major risk factors in Czechia

Note: The overall number of deaths related to these risk factors is lower than the sum of each one taken individually, because the same death can be attributed to more than one risk factor. Dietary risks include 14 components such as low fruit and vegetable intake, and high sugar-sweetened beverages consumption. Air pollution refers to exposure to fine particulate matter (PM_{2.5}) and ozone.
Sources: IHME (2020), Global Health Data Exchange (estimates refer to 2019).

Představme si Marušku.

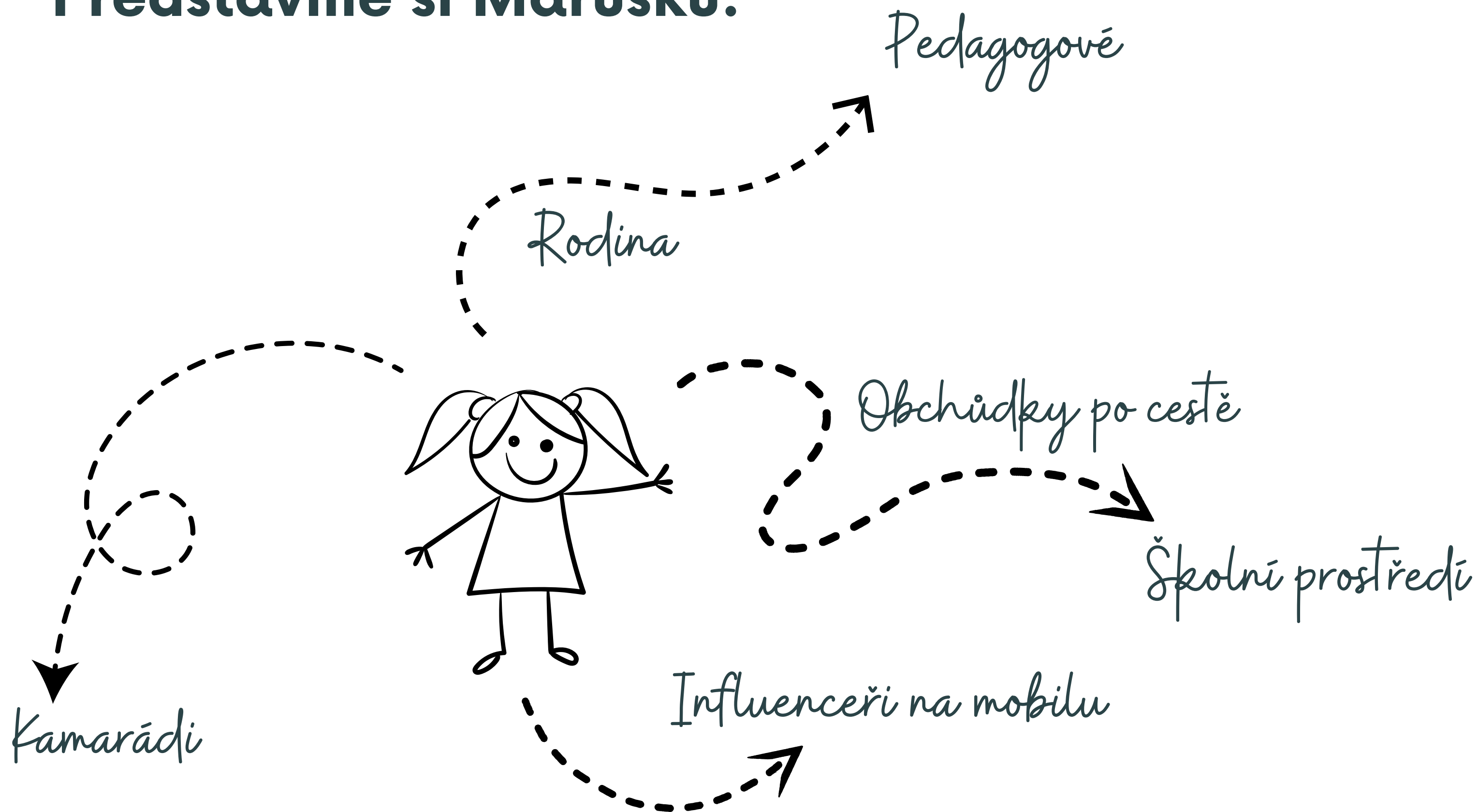

Maruška se naučila,
co je zdravá strava

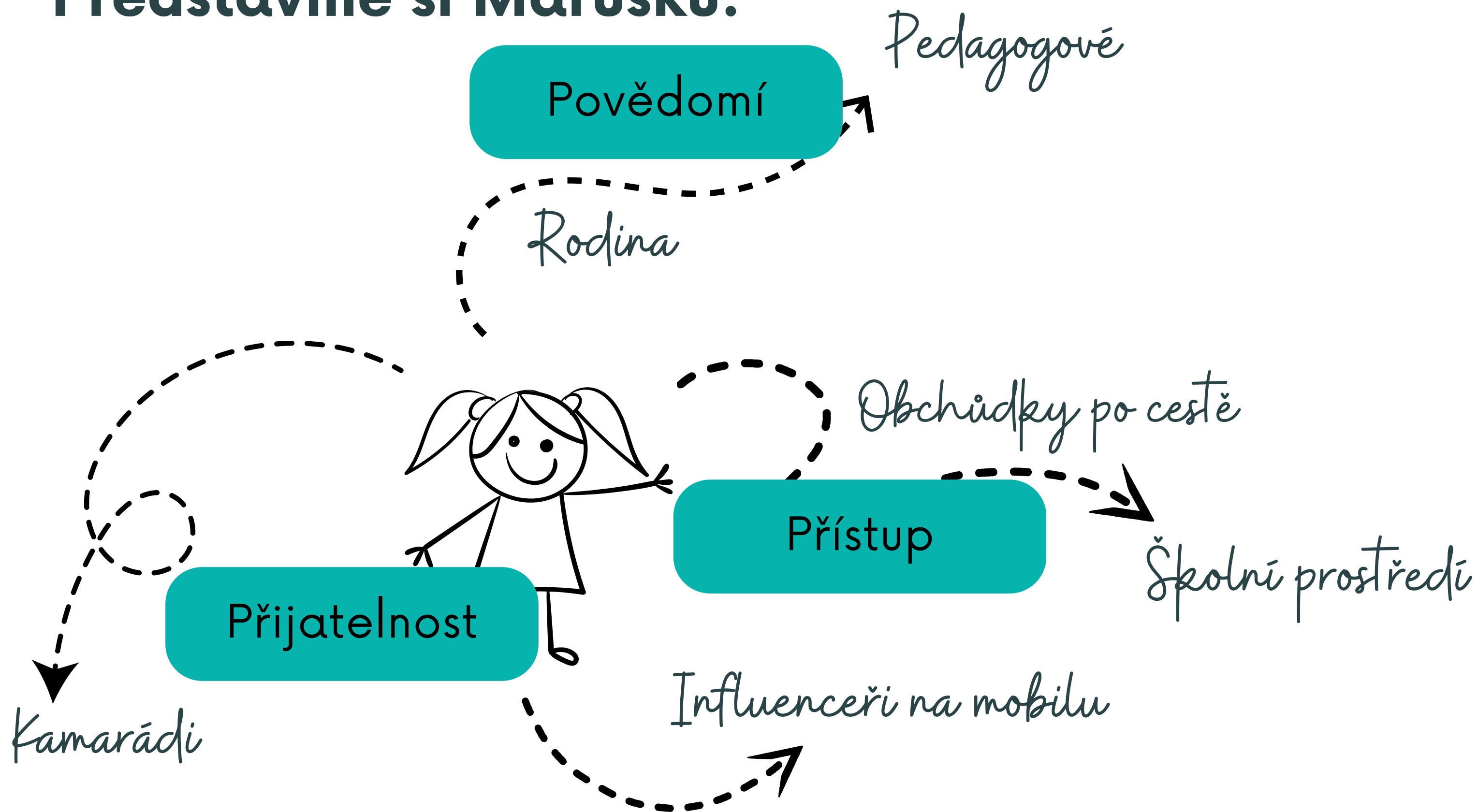

Maruška bude jíst
zdravě

Představme si Marušku.

Představme si Marušku.

Vytvořit prostředí, ve kterém je zdravá volba ta nejsnazší a nejdostupnější.

- Sociální a kulturní normy
- Komerční determinanty zdraví, potravinářský průmysl a jeho aktivity
- Marketing, reklama, media
- Systém produkce potravin
- Vládní a politické struktury
- Politiky, strategie, legislativa, programy v oblasti zemědělství, zdravotnictví, ekonomie

Zde typicky působí:
Legislativa, regulace,
vládní intervence a
aktivity

Pamlsková vyhláška

Vyhláška o školním stravování

Makro prostředí

Fyzické prostředí

Sociální prostředí

Individuální faktory

- Domov
- Pracoviště, školy
- Restaurace, fast food
- Supermarkety, trhy, maloobchod
- Online prostředí

Zde hraje roli:
Přístup k potravinám,
včetně jejich umístění
a propagace,
dostupnost, nabídka,
cena, přístup k
informacím

Školní stravování

Nutriční prostředí

- Rodina
- Přátelé
- Vrstevníci, osobní kontakty

Edukační kampaň

- Chuťové preference
- Znalosti, postoje
- Socioekonomické faktory
- Kulturní zvyklosti

Volba
potravin

Kvalita
stravy

**Zdraví,
kvalita
života**

8 891 JÍDELEN

připravuje denně stravu dětem,
zaměstnancům škol a cizím strávníkům

396 MILIÓNŮ

jídel se připraví dětem za jeden školní rok.

32 Kč

je průměrná cena
školního oběda

37 TISÍC

zaměstnanců se podílí na
chodu jídel, z toho přes
20 tisíc kuchařů.

1,6 MILIONŮ

děti, žáků, studentů se stravuje denně ve
školních jídelnách, což je 80 % všech dětí.
Také si pro oběd chodí 248 tisíc
zaměstnanců škol a 191 cizích strávníků.

27 0713 Kč

je průměrná mzda
personálu ve školní jídelně

12 611 Kč

je rozdíl mezi průměrnou
mzdou personálu
a průměrnou mzdou v ČR

8,7
MILIARD Kč

vydává ročně stát
na mzdy personálu

10 MILIARD Kč

se ročně vynaloží na nákup
surovin na školní obědy

2 MILIARDY Kč

je hodnota vyhozených
potravin určených
k obědům za rok

52 000 TUN
(tj. 2000)

potravin určených k obědům za rok se vyhodí:

- 48 % jsou zbytky z talířů dětí
- 43 % tvoří nevydaná a neodhlášená strava
- 9 % je odpad vzniklý při přípravě pokrmů

Udržitelnost

23 %
PREVENTABILNÍCH
ÚMRTÍ

je spojeno se špatnou výživou

Stravování
a zdraví

JEN 37 %

děti ve věku 11-15 let jí
alespoň jednu porci zeleniny
za den a 50 % jí alespoň
1 porci ovoce za den

DĚTI
9,6 % NADVÁHA
16,4 % OBEZITA

Jen 65,4 % dětí má normální
hmotnost.

60 % DOSPĚLÝCH

má vyšší než normální hmotnost

80 %

nákladů na zdravotní péči
v EU je použito na léčbu
chronických onemocnění
- řadě z nich lze předejít
zdravým životním stylem

30 MILIARD Kč

jsou roční náklady spojené
s léčbou obezity v ČR

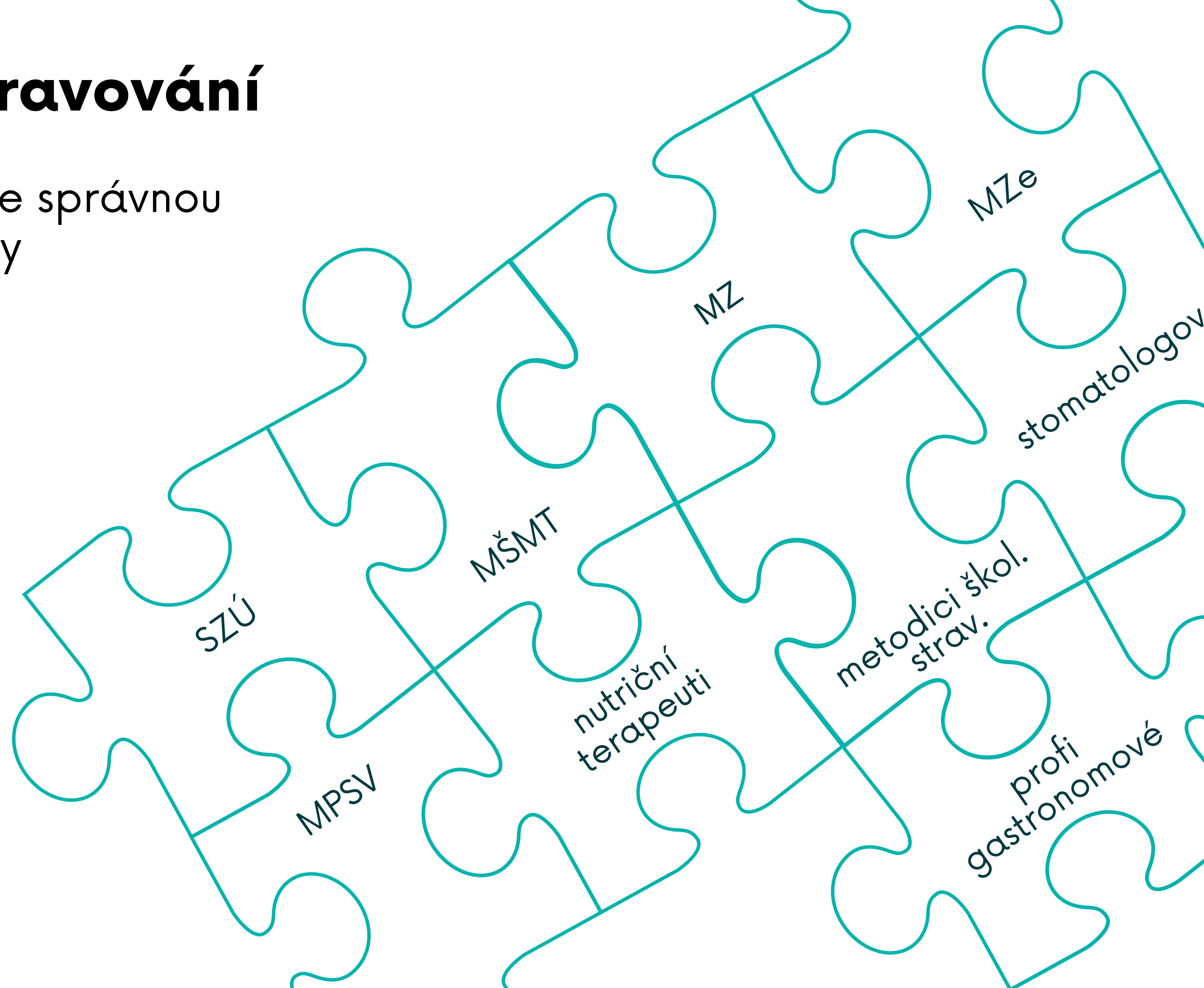
**Spotřební koš je nutriční doporučení
přepsané do vyhlášky.**

AKTUALIZACE VÝŽIVOVÝCH DOPORUČENÝCH DÁVEK A VÝŽIVOVÝCH DOPORUČENÍ VS. AKTUALIZACE SPOTŘEBNÍHO KOŠE

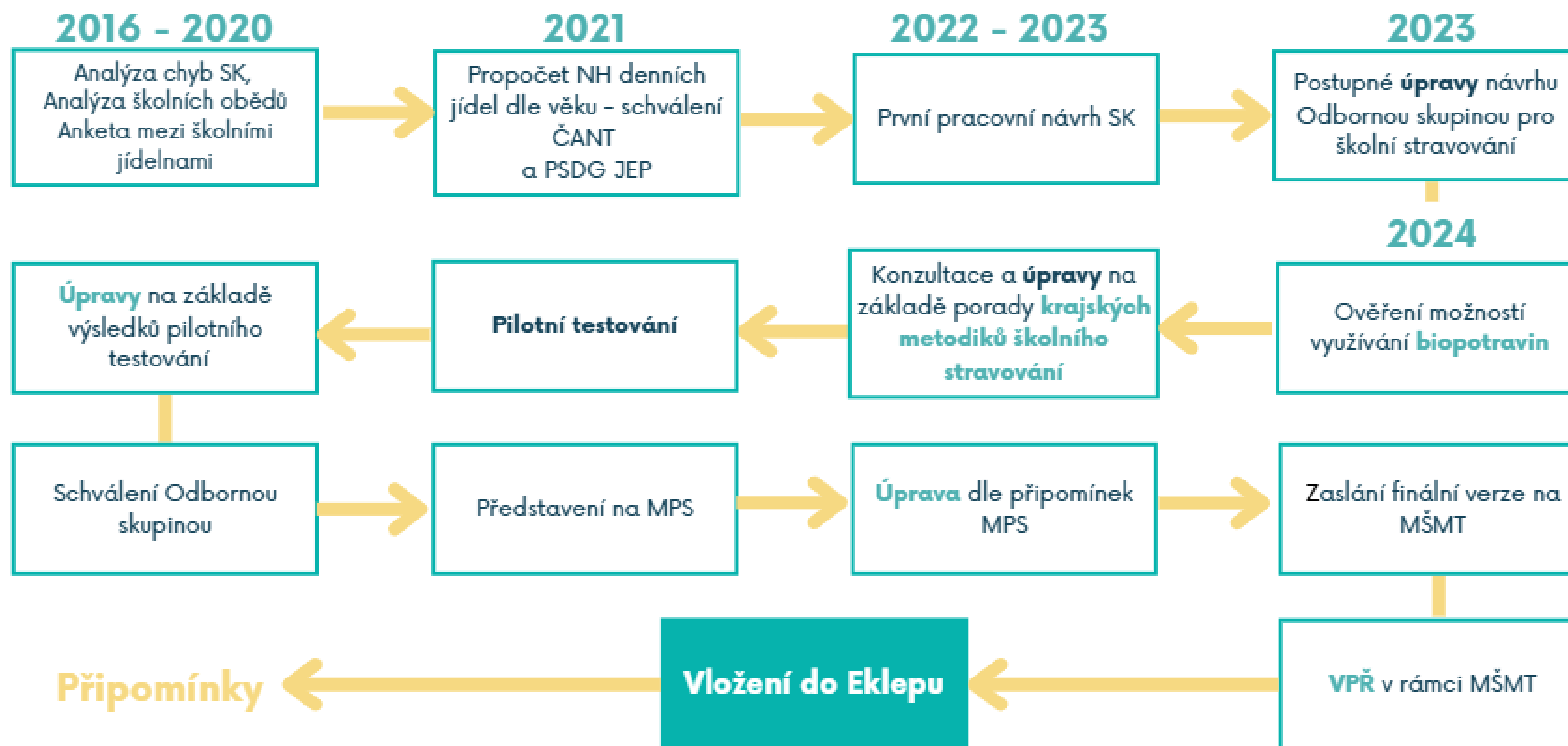

OS pro školní stravování

Bez spolupráce a víry ve správnou věc by změny nevznikaly

Postup při tvorbě návrhů

Evolve, nikoliv revolve.

